

Gamla fiskegrejor – har de något värde?



En av de vanligaste frågorna till FJ's redaktion gäller värdet av gamla spön och rullar. Någon har köpt eller ärvt en gammal utrustning och undrar om den kan ha bruks- eller samlarvärde.

Tydligt är också att allt fler har börjat ett målmedvetet samlande av gamla fiskeprylar.

Fiskejournalen har bett **Wille Utter** informera oss om marknadsläget för gamla bruks- och samlargrejor. Wille har sedan fem år ordnat en årlig auktion på fiskeredskap och anlitas ofta som värderingsman vid bouppteckningar och försäkringsfall.

□ □ I Sverige hakade man tidigt på sportfiskets utveckling och blev stora kunder på fiskeredskap. Mycket av utländsk och svensk produktion har i och med generationsväxlingar hamnat i källare och på vindar eller i bästa fall förts vidare till varsamt bruk av yngre fiskeintresserade.

Mycket har tyvärr också kastats av arvingar som betraktat fiskeredskap som något värdelöst. Men det är de inte.

Ofta blir folk förvånade av hur mycket pengar de erhållit vid försäljning av någon släktings kvarlåtenskap i fiskeredskaps-

Två Arjonspön i splitcane Arjon Switsch och flaggskeppet Purist. Arjon gjorde utmärkta spön som i dag är mer eftersökta än någonsin.

väg. Varför är då gamla fiskeredskap värdefulla?

Produktionen av sportfiskeredskap hos t.ex. Hardys i England började för ca 110 år sedan. I USA började man ännu tidigare. Fram till sekelskiftet gjorde man klumpiga spön i green-heart och dessa har numera endast samlarvärde. De är för arbetsamma att hantera för dagens sportfiskare.

Splitcane medförde en revolution i spö-tillverkningen i början av vårt århundrade. Ett välutvecklat splitcane-spö har i stort sett, sett likadant ut i 83 år. Jag äger ett Farlow-spö byggt 1900 jämnt som visserligen är krokigt men kastar en WF7 lina precis lika bra som dagens byggen.

Man hade inte samma effektiva lim då som nu men detta kompenseras genom tätbindningar. Virke och hantverk var definitivt bättre tidigare. Där holkarna var av mässing har ofta glapp uppstått men det är ju enkelt att rätta till. Om inte lacken har fått skador och om spöt har förvarats rätt brukar det inte vara någon fara med träet.

Dagens sportfiskare betraktar ofta de tidigare spöna som överdimensionerade för sitt ändamål, åtminstone de som tillverkats i Europa. Nya lätthanterliga kolfiber-spön har gjort oss bortskämda och mattat intresset för gamla spön som föremål för praktiskt fiske.

Rullarna har i stort följt samma utveckling. Det började med klumpiga trärullar men snart kom lättmetall in i bilden. Gamla silkelinor är eftertraktade om de inte är i alltför dåligt skick. Men här gäller även som vid spön att händiga köpare kan ställa dem i ordning. Flugaskar med flugor betingar bra priser men sortiment av renodlade våtflugor röner numera ringa intresse.

Hardy och Farlow eftersökta

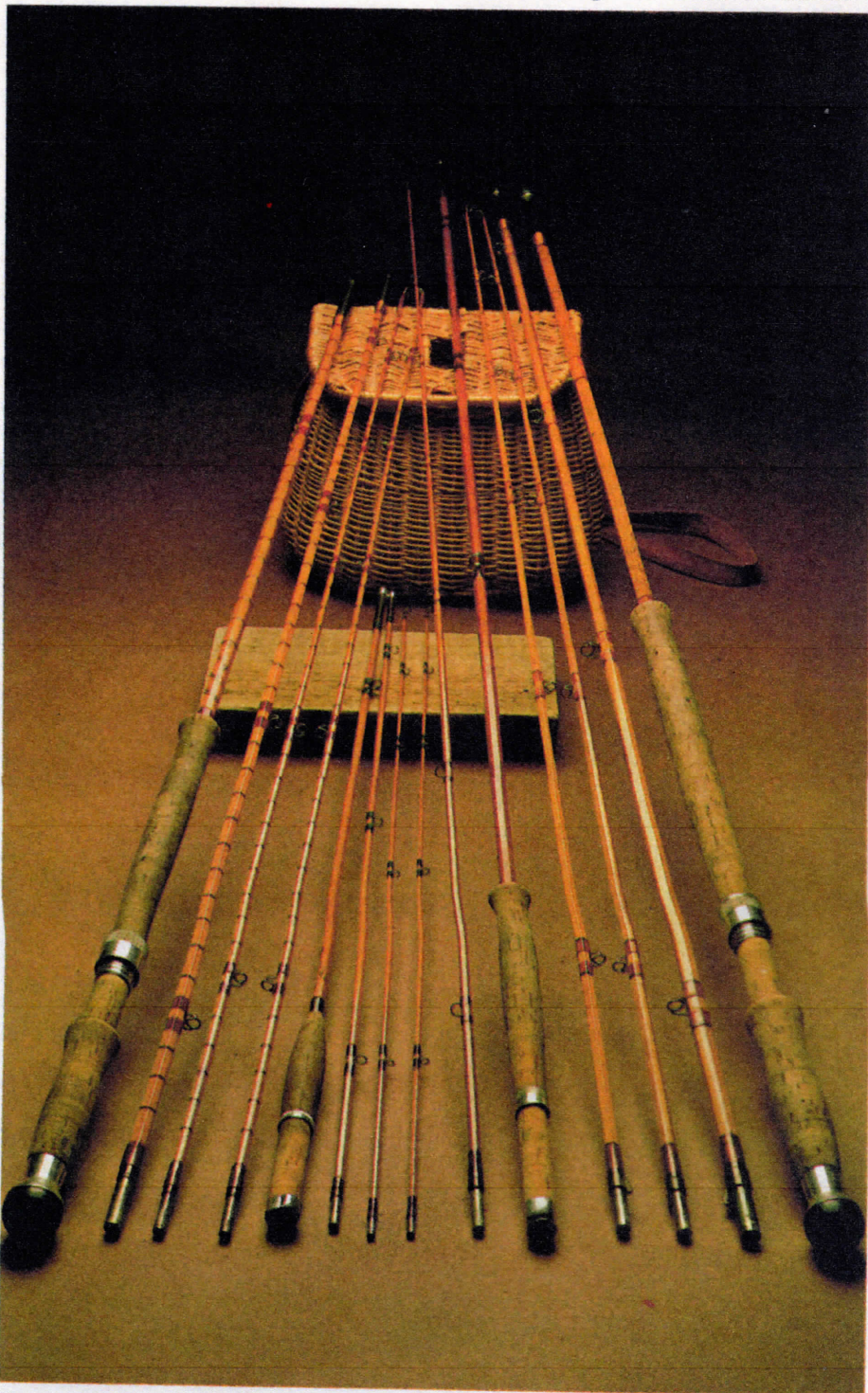
Vi skall närmare granska vissa produkters priser och börjar med de engelska. Där dominerar två märken, Hardy och Farlow. När det gäller Farlow har det visat sig att de impregnerade spön de tillverkat, av någon outgrundlig anledning betingar lägre värden ur samlarsynpunkt. Farlows namn är inte så väl marknadsfört i Sverige och saknar lite av Hardys magiska klang. Trots kolfibers intrång, i synnerhet på laxspösidan är dock Sharpe/Farlows 14 fot spliced laxspö eftertraktat. Det tillverkas fortfarande och nypriset är ca 1.900 kronor.

Hardy tillverkar numera ej några spön i splitcane. En utbredd uppfattning är att rationaliseringar i tillverkningen i mitten av sextioalet medförde en kvalitetsförsmärning.

Så gott som alla äldre Hardyspön är

numrerade och kan härledas till sitt byggnadsår. En bokstav står före fem siffror. Ett A innebär perioden 1900–1916, B 1916–1920, C 1920–22, D 1922–24, E 1924–55 och H 1956–1965. Spön före 1900 var i allmänhet i green-heart och saknar praktiskt taget bruksvärde men betalas med ungefär 250–300 kr av samlare.

Ett standardspö ur Hardys sortiment på svenska marknaden var *Koh-I-Noor* 8 fot 9 tum klass 7 för torrflugefiske och 12 1/2 fot *Wye* för lax och havsöring. *Koh-I-Noor* betraktas numera som ett havsöring-spö och har faktiskt rönt ökat intresse. För fem år sedan kostade det ca 600 kronor och numera betingar det nästan det dubbla.



Fyra klassiska Hardy-spön i splitcane. Från vänster till höger: 12 1/2 fot Wye, Koh-I-Noor, Marvel och 11 fot Wye.

Wye anses vara ett mycket ändamålsenligt laxspö, som lär drilla fisken mycket väl med liten förlustprocent. Det ligger på en ganska stabil prislivå runt 1.500 kronor. Wye gjordes även i 13 1/2 fot och 11 fot.

Hardy har tillverkat minst ett par hundra olika spömodeller och rara spön får naturligtvis värde ur samlarsynpunkt. Gamla *Halford Knockabout*, *Crown Houghton*, *Marvel*, *Gold Medal* m.fl. ökar i värde och ligger runt tusenlappen och i vissa fall bra därutöver. Priset påverkas naturligtvis av skicket men också av antalet toppar och om spötub i läder ingår etc.

Andra brittiska fabrikat såsom Allcock och Millward ligger f.n. i priser runt 300–400 kronor.

Franska spön som Pezon & Michel har länge tillhandahållits på den svenska marknaden. Samlarintresset är ringa. De beting- ar från 450 kr till ca 700 kr för PPP-serien.

Äldre amerikanska spön förekommer i relativt ringa omfattning på svenska marknaden. De har frånsett Heddon i allmänhet saknat svenska agenter och de få som förekommer har direktimporterats. Det ryktas om att något av de mest sällsynta, Garryson och Payne, skall vara i omlopp men jag har aldrig träffat på något, så noteringar om priser saknas. I USA lär de betinga 10.000 kr och t.o.m mer. Något Leonard och enstaka Winson dyker ibland upp och priserna ligger mellan 2.000–4.000 kr. Heddon är billigare och där får man räkna runt 600 kr.

Prisvärda svenska spön

I Sverige har man också byggt splitcane-spön och det är framförallt Arjon som förekommer på marknaden. Arjon gjorde mycket sympatiska spön influerade av engelska modeller. Man gjorde spön i olika

kvaliteter och i många olika modeller. De vanligaste är *Tännäs* 8 fot 6 tum AFTM 6 och *Streamfly* 9 fot AFTM 6/7. Dessa ligger runt 300 kr. *Black Zulu* 8 fot 6 tum, 6/7 är av något högre klass och har med tub med läderlock noterats till 470 kr år 1982. *Purist* hette Arjons flaggskepp och bör vara värt ytterligare en eller ett par hundra- lappar. Ett delikat Arjonspö var *Switsch* 8 fot AFTM 5, ett modernt spö, högst bruk- bart enligt dagens tänkande och dess värde ligger runt 500 kr.

Man får ej heller glömma norska Hör- gård. Många modeller tillverkas fortfarande och priserna på begagnade spön ligger omkring 300 kronor.

Drygt 1.000-lappen för gammal laxrulle

Rullar har alltid rönt stort intresse i bega- nat skick, framförallt äldre utgångna mo-

Hardy Perfekt 4 tum och under Perfect 3 5/8 tum. Lägg märke till kullagerkonstruktionen. Särskilt Perfect laxrullar är dyrgripar, efterfrågade för både samlingen och praktiskt fiske.



deller. I likhet med spön ligger både samlar- och bruksintresse bakom. Gamla Hardyrullar har stigit mycket i pris de senaste åren. Sålunda gick 1982 en 3 tum *St George* för 700 kr, en *Uniqa* 2 5/8 tum för 550 kr. Men det är framförallt *Perfect* i laxmodeller, 4 tum och 4 1/2 tum som röner det största intresset. Många anser att de fortfarande är oöverträffade med sin kullagerkonstruktion. Priserna stiger brant och ligger f.n. runt 1.200–1.500 kr. Vissa äldre lyxmodeller med elfenbensvev, mässingfot och läderetui är ändå dyrare. Små *Perfect* 3 1/8, 3 3/8 och 3 5/8 tillverkas fortfarande och betingar 500–600 kr.

ABU gjorde före Deltarullarnas tid flugrullar med beteckningen *Standard* och *Double* och dessa noterades 1982 till 180 resp. 270 kr. *Deltarullen* röner ringa intresse och ansågs värd 40 kr.

På spinn och haspelsidan är det kännetecknande att både samlar- och bruksintresset är lägre än på flugsidan men intresset väntas öka.

Intresset ökar även för tillbehör av kvalitet och äldre datum. Sammanfattningsvis kan påstås att värdet på äldre fiskeredskap ökar. Läser man äldre Trout & Salmon kan man iakttaga att det bara för ett par år

Det finns värde i gamla rullar och spön.

Det framgår av Wille Utters granskning av marknaden för gamla fiskeredskap. Internationellt sett förefaller dock prisnivån i Sverige vara ganska låg. Här finns ännu stora möjligheter att göra fynd.

Vid en auktion i London för drygt ett år sedan noterades högsta pris för en 4-tums *Perfect* laxflugrulle och en MK3 *Illingworth* haspelrulle. De gick för drygt 6.000 kronor styck. En MK2 *Illingworth* klubbades samtidigt för 3.500 kronor och en gammal *Farlow*rulle gick för 1.900 kronor.

Ännu högre noteringar har det ryktats om från amerikanska marknaden.

sedan var ett gott utbud i annonserna men att det numera svängt, köparannonserna dominerar och man har en tendens att bjuda över varandra. Sverige följer samma trend. Om höga priser noteras brukar detta locka fram föremål på marknaden och intresset kan mättas. Detta är knappast risken bland fiskeredskap då det numera är

En serie artiklar i *Saltwater Sportsmen* visar att det i USA också finns ett stort samlarintresse för gamla havs- och kustfiskeredskap. I synnerhet är det rullar av märket *Vom Hofe* som noteras till mycket höga priser.

Generellt kan också sägas att intresset för ett redskap är störst inom det land där redskapet producerats. Ett *Arjonspö* har förmodligen inget samlarvärde utanför Sverige, precis som ett spö från mindre kända engelska spöbyggare som *Milward* eller *Somer & Son* är mest efterfrågade i England.

Som sagt, gamla fiskegrejor kan ofta fås till fyndpris. Varför inte passa på medan marknaden är god och starta en redskapssamling!

många fler intresserade än någonsin i Sverige liksom i världen i övrigt.

När det gäller litteratur om fiske, har samlandet plötsligt ökat till sensationella höjder. Där går det fortfarande att göra klipp och detta får vi säkert anledning att återkomma till.

